

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku M. N.
przy uczestnictwie K. P., M. N. i A. R.
o dział spadku i zniesienie współwłasności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 listopada 2020 r.,
zażalenia uczestnika postępowania M. N.
na postanowienie Sądu Okręgowego w R.
z dnia 17 kwietnia 2020 r., sygn. akt V Ca (...),

1) oddała zażalenie;

**2) zasądza na rzecz uczestniczki K. P. i A. R. od M. N. kwotę
5400,- (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w R. na podstawie art. 398⁶ § k.p.c. odrzucił w sprawie o dział spadku i zniesienie współwłasności skargę kasacyjną uczestnika M. N. wskazując, że zgodnie z art. 519¹ § 4 k.p.c. w takich

sprawach nie przysługuje ona, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł. Interes majątkowy uczestnika wyraża się wartością przysługującego mu udziału, nawet jeżeli kwestionuje on orzeczenie w całości, a tylko w razie kwestionowania zasady podziału wartość ta może być wyższa. Uczestnik kwestionuje wartość majątku spadkowego i wartość przedmiotu zaskarżenia nie obejmuje wartości całego majątku spadkowego a jedynie wartość $\frac{1}{4}$ udziału, która jest niższa od kwoty 150 000 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie uczestnik zarzucił naruszenie art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. i wniósł o jego zmianę i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący nie podniósł zarzutu naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego, a zarzut skierowany został przeciwko przepisowi określającemu wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu działowym. Również wnioski zażalenia świadczyć mogą jedynie o niezrozumieniu istoty tego środka zaskarżenia; nie jest możliwa bowiem w wyniku jego pozytywnego rozpoznania zmiana zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania lub uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a dopuszczalne jest jedynie uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Gdyby jednak uznać, że wobec skierowania zarzutu i argumentacji wyłącznie przeciwko rozstrzygnięciu w zakresie ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia, zażalenie zawiera implicite wniosek o dokonanie kontroli w tym zakresie, to brak jest podstaw do zakwestionowania stanowiska Sądu drugiej instancji.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, w sprawach działowych, do których

zaliczają się sprawy o podział majątku wspólnego, wartość przedmiotu zaskarżenia z reguły wyznaczają interesy poszczególnych uczestników ograniczające się do wysokości udziałów w majątku podlegającym podziałowi (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNIC 2004, nr 44, poz. 60, z dnia 25 września 2003 r., III CZ 86/03, z dnia 26 lipca 2007 r., V CZ 66/07, z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CZ 36/13 - nie publ.). Oznacza to, że wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza zakres zarzutów skarżącego ograniczający jego interes majątkowy do wartości składników majątku lub wierzytelności nieuwzględnionych w postanowieniu działowym. Dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym art. 25 k.p.c. stosowany jest jedynie odpowiednio (art. 386 § 2 w zw. z 398²¹ k.p.c.) i jego § 2 nie ma zastosowania; unormowania zawarte w art. 25 i 26 k.p.c. stabilizują wartość przedmiotu sporu w celu określenia właściwości rzeczowej sądu i opłat sądowych, natomiast nie mają znaczenia dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w celu ustalenia dopuszczalności skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CZ 90/14, z dnia 20 listopada 2014 r., V CZ 81/14 - nie publ.).

W sytuacji, w której uczestnik kwestionuje przyjętą przez sąd wartość majątku podlegającego podziałowi, wskazana przez niego kwota odpowiadająca tej wartości może być wyższa od ustalonej przez sąd, ale wartością zaskarżenia nie jest cała wskazana wartość majątku, lecz po pierwsze różnica pomiędzy tymi wartościami, a po drugie część pozostająca w granicach udziału uczestnika (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14, nie publ.). Stąd, o ile dopuszczalne jest wskazanie przez uczestnika wartości majątku podlegającego zniesieniu współwłasności na kwotę 272 655 zł, o tyle wartość jego interesu, w granicy udziału, wyraża się w różnicy wartości nieruchomości przyjętych przez Sąd i przez niego oraz podzielonej na cztery. Skoro różnica wartości majątku podlegającego zniesieniu współwłasności wskazanej przez uczestnika na kwotę 1 090 620 zł (podlegającej obniżeniu o kwotę 120 000 zł wobec podziału części działki nr [...] a nie całości ocenionej w zażaleniu na 420 000 zł), czyli na kwotę 795620 zł i ustalonej przez sąd na kwotę 204 617 zł wynosi 591003 zł to jedna czwarta tej kwoty stanowi kwotę 147750 zł., a zatem prawidłowa jest ocena Sądu

Okręgowego, że w świetle art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Zważywszy na powyższe orzeczono na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394 § 3 oraz 13 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 i 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800 ze zm.).